

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1725

Casus LXXX. De Ecclesia vacante, & persona ad eam eligenda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39911

quòd iustè impediti procuratorem constituere possint, qui regulariter debet esse de Capitulo, & perentibus cæteris Capitularibus in animam principalis jurare, quòd is personaliter accedere non potuerit. *c. 42. h. t.* procuratorem extraneum Capitulares acceptare non tenentur, etsi nullus de Capitulo absentis procurator esse velit. *c. 46. h. t. in 6.* ubi etiam disertè statuitur procuratorem non posse alium suo, alium principalis nomine eligere. sed pro se & principali eadem conscientiam digniorem eligere debere, nisi speciale mandatum habeat de certa persona eligenda, tunc enim illam principalis nomine eligere debet; absentes autem per litteras votum dare non possunt, tales enim litteræ deberent aperiri & manus scribentis à Capitulo recognosci, quod est contra formam scrutini, in quo vota debent dari sigillatim & secretò, & ejusmodi votum in scriptis datum præveniret ipsum scrutinium. *d. c. 46.* in electionibus tamen regularium, in quibus forma scrutini tam

exactè non servatur, sed scedulæ ob signatæ in unam urnam conjiciuntur, votum in scriptis ab ægroto vel absente mitti potest, *Laym. q. can. 44.* & quia *Trid. sess. 25. de regul. c. 6.* statuit sub pœna nullitatis, ut electio regularium fiat per vota secreta; hinc regularis absens non poterit constituere procuratorem cum mandato speciali de eligendâ certâ personâ, bene tamen cum mandato generali de eligenda persona, quæ procuratori dignior visa fuerit: Procurator cum mandato generali etiam mandantem eligere potest, & quamvis procurator specialis subdelegare possit, non tamen generalis, quia industria ipsius personæ electa est, eò quòd suo iudicio teneatur eligere quemcunq; digniorem. *Pirh. n. 150.* ubi dicit eundem etiam posse compromittere & sub alijs formis quàm scrutini consentire; e contra procurator cum speciali mandato non potest sub alia forma quàm scrutini in electionem consentire, cum hæc sola ei intelligatur de mandata *c. penult. v. de cert. h. t.*

CASUS LXXX.

In Tit. 8. § 9. lib. 3. § tit. 6. lib. 1. Decret.

De Ecclesia vacante & persona ad eam eligenda.

E Atius Decanus dubitat, 1. An possit conferre beneficia solo jure vel facto vacantia, 2. Vel promittere possit beneficium primò vacaturum. 3. An Capitulum sede vacante possit Confessarios approbare, electiones confirmare, resignationes, permutationes recipere, beneficia Episcopi conferre, dimissoriales concedere, Episcopo extraneo in sua Dia-

Diaecesi vacante confirmandi, ordinandi licentiam dare. 4. Statuta facere, appellationes recipere, excommunicare, dispensare, 5. Vicarium generalem constituere, Moniales exemptas visitare, 6. Reditus Episcopales alienare, ex iis debita solvere. 7. An hec suo modo teneant de Capitulo Regularium. 8. An Capitulares eligendo certas conditiones imponere possint. 9. An eligi possint illegitimi vel rescripto Principis legitimi. 10. An descendentes ex genere maculato. 11. An nondum Sacerdotes, quid si post electionem occurrat impedimentum Sacerdotii, 12. An Novitius, 13. An is qui non est de gremio, 14. An rudis & neophytus. 15. An quis queat eligere se ipsum, an ambitiosus vel plura beneficia habens. 16. Quid de electo per abusum potestatis secularis, vel intruso. 17. An infamis, 18. An Simoniacus, 19. An excommunicati, suspensi, interdicti, irregulares. 20. An minus dignus præ digniore. 21. An sponsus alterius Ecclesia. 22. Quid de Abbatibus.

Casu præc. dictum est, quòd Electio sit vocatio personæ idoneæ ad Ecclesiam vacantem; igitur præsentem examinandum est 1. Quid sit Ecclesiam aut Beneficium vacare. 2. An beneficia nondum vacantia conferri possint. 3. Quid Ecclesiâ vacante possit Capitulum. 4. Quæ personæ ad Ecclesiam vacantem eligi possint. Igitur

1. QUÆR. I. Quid sit Ecclesiam vel beneficium vacare?

ꝛ. Ecclesia dicitur vacare, quando est viduata pastore suo; beneficium vacat, quando caret deservitore, idque fieri potest tripliciter: de facto tantum, de jure tantum, de facto & de jure simul. 1. *De facto tantum* vacat beneficium, quando quis habet jus & titulum sed nondum possessionem, vel possessione injustè est spoliatus; hujusmodi beneficium alteri conferri non potest, quia propriè non vacat & debetur illi, qui jus in eo habet; & qui scienter tale beneficium recipit, dicitur intrusus. Zoës. l. 3. t. 8. num. 2. Engel ibid. nu. 2. Gonz. ad reg. 8. gloss. 15. num. 18. 2. *Vacat beneficium de jure tantum*, quando aliquis illud possidet sed injustè, ut contingit, si collator non habuit jus conferendi, vel recipiens fuit inhabilis, aut per pacificam afsecutionem beneficium incompatibilis, primum vacat ipso jure & alteri conferri potest & debet. C. de multa 28. de præb. qui tamen beneficium sic vacans à Papa petit, debet in supplicâ exprimere injustam alterius possessionem, aliàs rescriptum impetratum subreptitium censetur, nisi rescriptum contineat clausulam: *motu proprio, vel amoto quolibet illicito detentore*; talis enim clausula tollit subreptionem. Pirb. l. 3. t. 8. nu. 10. Schmalzg. & Reiffenst. ibidem à n. 11. 3. *Beneficium vacat de jure & facto simul*, quando nullus jus vel possessionem habet, sic vacat beneficium per mortem naturalem, per resigna-
tio-

tionem, privationem, depositionem &c. hæc est propria ac plena vacatio & beneficia sic vacantia tempore statuto conferenda sunt, tempus autem statutum pro Episcopatibus & Ecclesiis regularibus sunt tres menses, pro aliis beneficiis semestre, ut dixi *Cas. præc. n. 8.*

2. QUÆR. II. An validè concedi vel promitti possit beneficium nondum vacans, sed vacaturum?

ꝛ. Negativè, patet ex toto *tit. 8. l. 3. & Trid. sess. 24. c. 19. de refor.* ratio prohibitionis est, ne detur anfa captandi vel desiderandi mortem proximi, idque tenet etiam in promissione facta in scriptis super beneficio vacaturo in genere vel in specie & quamvis olim tolerata fuerit promissio beneficii sub forma: *Si potero, cum facultas se obtulerit,* modò tamen talis promissio non obligat ob constitut. *Clem. VIII. relatum in c. 2. h. t. Trid. l. c.* similiter præcipitur, *ut nemini amplius in Collegiis, Universitatibus, Senatibus &c. dentur gratia expectativa.*

3. QUÆR. III. Quid possit Capitulum sede vacante?

ꝛ. *Potest omnia ea, que sunt jurisdictionis Episcopalis ordinaria, & ex justitia aut necessitate ab ipsomet Episcopo expedienda forent: et regula generalis, eamque quoad rem tenent Engel l. 3. t. 9. & ibid. Konig Reiffenst. &c.* durat autem sedis vacatio usque dum litteræ constitutivæ vel confirmativæ novi Prælati *Ca. R. D. Jansen Pars I.*

pitulo præsentatæ fuerint. *Barbos. p. 3. de pot. Ep. alleg. 54. numer. 160.* itaque 1. Capitulum per se vel suum Vicarium sede vacante approbat Confessarios, sicut Episcopus habens territorium, *Felin. c. in c. cum olim de maj. & ob. 2.* Confirmat & infirmat electiones, recipit resignationes, permutationes, unit beneficia, non tamen in suum favorem vel successoris præjudicium. *Eng. n. 12. 3.* Instituit præsentatos, non tamen confert beneficia, quorum libera collatio jure proprio ad Episcopum spectat; quia collatio est gratiæ, institutio justitiæ, cum in præsentato supponat jus ad rem *c. illa ne sede vac. Reiffenst. tit. 9. n. 30.* dixi quorum collatio jure proprio spectat ad solum Episcopum, nam si æquè principaliter pertineat ad Capitulum, ea sede vacante à Capitulo fieri potest, ut dixi, *Cas. 78. num. 16. 4.* Clericis beneficiariis impertit facultatem transeundi ad aliam Diæcesin. 5. Olim potuit concedere litteras dimissorias *C. cum nullus 3. de temp. ordin. in 6.* pro nunc solis arctatis, hoc est, iis qui ob beneficium sibi collatum aut conferendum necesse habent Ordines intra annum suscipere, dimissorias concedere potest; *Trid. sess. 7. c. 10. de refor. 6.* Potest extraneo Episcopo dare licentiam in Diæcesi exercendi pontificalia, paramenta consecrandi, confirmandi, non tamen intra annum ordinandi illos qui sunt de Diæcesi vacante. *Trid. l. 6.*

Vuu

7. Facit

7. Facit Statuta pertinentia ad totam
 4. Diocesim, quæ etiam durant ad tem-
 pora novi Episcopi. *c. 11. & c. 14.*
& ibi Panorm. numer. 24. de maj. &
ob. 8. Appellationes, de quibus E-
 piscopus jure ordinario cognosce-
 ret, recipit. 9. Potest excommuni-
 care, suspendere, & interdicere, si-
 eut & absolvere ab omnibus Censu-
 ris & irregularitatibus, nec non &
 dispensare in votis, in quibus posset
 Episcopus, *d. c. un. de maj. & ob. Garc.*
de benef. p. 5. c. 7. num. 40. quod ta-
 5. men intellige, si sit aliqua necessitas
 absolvendi, dispensandi, &c. 10. Po-
 test imò debet Ecclesiæ viduatae intra
 octo dies providere de Vicario gene-
 rali seu Officiali, aut priùs existen-
 tem, cujus jurisdictio simul cum E-
 piscopo interiit, confirmare, &
 quamvis non possit visitare totam
 Diocesim, potest tamen per se vel
 per suum Vicarium visitare illas Ec-
 clesias, quibus visitatio est necessaria.
Konig num. 9. & glos. in c. 1. de here-
ticis. 11. Ad Capitulum sede vacan-
 te etiam pertinent ea, quæ compete-
 bant Episcopo ex consuetudine, quia
 consuetudo æquè juris communis
 & ordinarii est species, quàm jus
 scriptum. *§. constat. 3. instit. h. t.* Un-
 de si ex consuetudine Episcopus de-
 beat alicui electioni in certa Ecclesia
 interesse, mortuo Episcopo non po-
 terit electio fieri irrequisito Capitu-
 lo; ceterùm quæ Episcopo conve-
 niunt ex speciali jure, privilegio, aut
 commissione, in hæc Capitulum non

succedit. *Konig l. c. Reiffenst. à num.*
 42. quia privilegium & specialis
 commissio non excedunt personam.
arg. c. petisti 17. caus. 7. quæst. 1. unde
 Capitulum non potest visitare Mo-
 nasteria Monialium exempta, cum
 Episcopus hac potestate polleat, non
 quæ Episcopus & Ordinarius, sed quæ
 delegatus Sedis Apostolicæ, *Trid. sess.*
25. c. 5. de regul. 12. Quamvis sede
 vacante Capitulum de redditibus E-
 piscopalibus nullatenus in sui com-
 modum disponere possit, sed debeat
 ea reservare futuro Episcopo, ut
 6. decidit S. Congregatio de 17. April.
 1627. debeatque statim œconomum
 statuere, inventarium conficere, &
 super proventibus futuro Episcopo
 reddere rationem adinstar curato-
 rum vel rei alienæ administrato-
 rum, *Trid. sess. 24. c. 16. de refor.* nec
 possit quidquam alienare, quin alie-
 natio à successore rescindi & revocari
 possit; nihilominus potest sede va-
 cante alienationes, quæ fiunt ab Ec-
 clesiis inferioribus, admittere. *Panor.*
in c. cum olim 14. de maj. & ob. qu. 3.
 item non prohibetur facere aliena-
 tiones necessarias distrahendo v. g.
 fructus, qui servando perirent, vel si-
 ne magnis expensis servari nequeunt.
Panor. in c. 1. n. 7. h. t. Item ex fructi-
 bus Ecclesiæ solvere mercedes Mini-
 strorum & Officialium Episcopi, uti
 & debita à defuncto Episcopo pro u-
 tilitate Ecclesiæ contracta, imò si justa
 necessitas exigat potest Capitulum
 mutuum accipere & per hoc Eccle-
 siam

fiam & futurum Episcopum obligare, saltem tunc, quando periculum est in mora & Superior requiri non potest. *gl. in c. cupientes 16. §. ad hæc eod. in 6.*

7. 13. Quæ dicta sunt de Capitulo Ecclesiæ Cathedralis vacantis, cum proportionem etiam dicenda sunt de Capitulo Regularium, ita ut mortuo Prælo jurisdictione immediate non devolvatur ad Episcopum vel Superiorem, ut volunt aliqui, sed ad Priorem Claustralem & Conventum tam in temporalibus quam spiritualibus. *Felin. in c. his qua n. 3. Barb. ibid. n. 4.* & hanc sententiam universali consuetudine esse receptam ex *Tamb. docet Engel. n. 16.* ubi in fine dicit, vacante sede Conventum posse litem [intellige necessariam] intentare & procuratorem constituere, si vacatio sit diuturnior & autoritas Superioris accedat, cum cæteroque in Capitulo non concedatur agere sede vacante, ut notant *DD. in c. 3. h. t.* advertendum etiam hic, quod Capitulares sede vacante speciali pacto aut juramento se obligare queant, ut quisquis in Episcopum vel Abbatem eligendus fuerit, certa statuta inviolabiliter observare debeat, quæ pacta aut juramenta obligant novum Episcopum & Abbatem ad præstationem fidei interpositæ, nisi forent manifestè in præjudicium Canonum, Ecclesiæ, animarum, disciplinæ, vel Dignitatis Episcopalis aut Abbatialis, tunc enim nec jurata obligabunt, *c. ult. de pactis Eng. l. 1. tit. 2. num. 22. Panor. Barb. Schmalzg. l. 1. t. 6. à n. 41.* idque de

jure communi; nam specialia Ordinibus nostri Præmon. statuta *dist. 4. c. 13.* videntur ejusmodi pacta & juramenta improbare ac penitus annullare.

9. QUÆR. IV. Quæ qualitates requirantur, ut quis ad Dignitatem Ecclesiasticam canonicè eligi possit?

Re. Seqq. 1. Legitimitas natalium; nam illegitimi, quamvis à Principe sæculari forent legitimi, nequeunt ad Prælaturas eligi *c. innotuit 20. de elect.* econtra legitimi per consequens Matrimonium, capaces sunt omnium dignitatum exceptâ Cardinalitâ, à quâ eos exclusit Sixtus V. in Constitutione, quæ incipit: *postquam* &c. Professio religiosa quamvis legitimet ad S. Ordines, non tamen ad Dignitates & Prælaturas; Item licet Episcopus cum illegitimo dispensare possit in Ordine ad minores Ordines & beneficium simplex, ad Ordines tamen majores, dignitates & beneficia curata solus Pontifex dispensare valet. *cit. c. innotuit §. c. 1. de filiis presbit. 2.* Eligi non possunt qui descendunt ex genere maculato per hæresin, & quidem in lineâ paternâ ad secundam, in maternâ ad primam generationem, nisi eorum parentes ante mortem fuerint Ecclesiæ reconciliati *c. statutum 15. de hæret. in 6.* hæc tamen constitutio, ut notat *Engell. 1. t. 6. n. 25.* non obtinet in Germania, ubi Zizania tritico impunè miscentur. Item prohibentur eligi scismatici & non permittuntur nisi dispensativè confirmari. *c. quia 5. h. t.* dispensatio autem

Vuu 2 hæc

hæc dari potest ab Episcopo, quia jura permittentia dispensationem rationabiliter intelligi non possunt de dispensatione Papæ, cum huic semper comperat, adeoque intelligi debet de dispensatione danda ab Episcopo. 3. Ad Episcopatum requiruntur 30. anni completi *C. 7. de elect.* & præterea ut eligendus saltem per sex menses fuerit in Subdiaconatu. *Trid. sess. 22. c. 2. de refor.* quod alii ad omnes Ordines extendunt; ad inferiores Dignitates & Beneficia curata requiritur annus 25. inceptus, nec requiruntur omnes majores, sed sufficit, quod intra annum à die adeptæ possessionis, vel quo possessionem adipisci potuit, Sacerdotium suscipiat, ut dixi *Cas. 78. nu. 3.* est tamen hic annus non continuus, sed utilis, ita ut non currat justè impedito, quod si post electionem impedimentum Sacerdotii occurrat, quod moraliter vel physicè sit perpetuum, aut ad plures annos sine certo fine duraturum, sive illud sit in- sive voluntarium; electus poterit dignitate privari, eò quod beneficium datur propter officium, ideoque incapax ad officium videtur etiam incapax ad beneficium. *c. 1. de atat. & qualit. h. t.* si tamen alius æquè idoneus non haberetur, posset dispensativè admitti, quod maximè tenet, si jam esset confirmatus & plenum jus in dignitatem accepisset. 4. Ut quis ad dignitatem regu-

larem eligi possit, debet esse non solum tacitè, sed expressè professus, cum in magistrum assumi non debeat, qui formam discipuli non assumpsit. *c. 49. h. t.* nec sufficit, quod simul velit profiteri, & in Abbatem eligi, nam talis professio censetur potius fieri amore Dignitatis quam Religionis *c. 37. h. t.* & si id in pactum deducatur & religionem profiteatur sub conditione, ut Abbas fiat, simoniæ crimen est. *c. fin. de pactis*; imò regulariter eligi non potest paulò post professionem, cum nondum censeatur satis instructus in Regulâ Monachali *c. 38. h. t.* nisi id exigat necessitas, vel evidens Ecclesiæ utilitas. *Dixi*, non tacitè sed expressè professus; nam quamvis tacita professio sufficiat ad electionem activam, non tamen ad passivam, nisi Ecclesia regularis simul esset Cathedralis, tunc enim Novitius aut etiam Clericus Sæcularis ob excellentiam Dignitatis in Episcopum eligi posset. *p. c. nullus 28. de elect. clem. 1. eod. 5to* Eligendus debet esse de gremio Ecclesiæ vacantis. *c. nullus 13. dist. 61.* quia tamen hoc in favorem eligentium statuitur, ne illis invitis extraneus obrudatur, poterunt huic favori renunciare & extraneum, dummodo sit ejusdem Ordinis & licentiâ à suo Superiore obtineat, eligere: statuta Præmonst. *dist. 4. c. 12. n. 23.* privant illos eâ vice jure eligèdi, qui cõspirant de non eligendo alio Pastore seu Abbate quam de gremio Ecclesiæ, per-

permittunt tamen, ut Præses electionis ad instantiam totius vel majoris partis Conventus dispensare possit cum iis, qui ex hac vel alia causâ pro una vice sunt privati voce, restitutio autem *voeis perpetuo amissa non suffragatur nisi in scriptis obtenta à Domino, præmonst. ibid. n. 26. 6.* In eligendis requiritur congrua litterarum scientia. *c. 7. 17. 19. § 53. b. t.* & quidem eligendi ad Ecclesiam Cathedralē debent esse actu insigniti gradu Licentiæ aut Doctoratûs in Theologia vel Jure Canonico, vel saltem publico Academiæ testimonio esse idonei ad alios docendos. 7. Eligi non potest Neophytus, hoc est, noviter ad fidem conversus. *Can. Apost. 79.* quanto tempore autem aliquis debuerit esse conversus ut eligibilis fiat, relinquitur judicio Superioris, cujus est confirmare electum, qui id ex moribus & pietate conversi judicabit. 8. **15.** *Ob morum improbitatem* à Prælaturis removentur 1. ambitiosi qui eligi affectant. *c. nullus 118. caus. 1. q. 1. c. 9. 10. 11. § 19. caus. 8. q. 1. c. 46. b. t.* unde Statuta S. Ordinis nostri Præmonst. *dist. 4. c. 12. n. 13.* eos, qui per se vel per alios sive in- sive extra Ordinem sibi litteras commenditias procurant, ipso facto illâ vice privant voce activâ & passivâ. Item privant ipso facto of- vel beneficiis sic obtentis. *c. 14. p. totum.* similiter ob notam ambitionis nemo eligere potest se ipsum, ita quidem,

ut si omnes Capitulares essent mortui vel jure suo privati & jus eligendi in uno solo resideret, hic se ipsum eligere non posset, sed necesse habet alium Clericum ejusdem tamen Ordinis, si regularis sit, nominare vel in alios per compromissionem aut aliter jus eligendi transterre, à quibus deinde etiam ipse, si idoneus fuerit, eligi poterit. 2. Ob notam cupiditatis ineligibiles sunt, qui absque dispensatione Papæ tempore electionis habent plures dignitates, vel beneficia curata. *p. c. 54. b. t. § ibi Gloss. 3.* Qui consentit electioni de se factæ per abusum secularis potestatis, non tantum ad hanc sed & ad omnem aliam fit ineligibilis, nisi cum ipso dispensetur. *c. quisquis 43. § ibi Panor. b. t. 4.* Intrusi, qui nimirum autoritate propria absque Canonica institutione aut titulo Prælaturam vel aliud beneficium occupant, detinent, aut administrant, saltem ad eandem Prælaturam vel beneficium fiunt inhabiles. *Less. Azor. Konig. b. t. n. 43. 5.* Ad Prælaturas eligi nequeunt infames infamiâ sive juris sive facti, ex vulgata regula, quod infamibus portæ dignitatum non pateant. *c. 87. de reg. jur. in 6.* infamia autem juris dicitur, quæ ex sententia judicis oritur, infamia facti quæ ex publicitate enormis alicujus delicti v. g. hæresis, apostasiæ, sodomix, adulterii, incestûs &c. divulgatur. *Pirh. n. 94. b. t.* ubi dicit, infamiam juris non

tantum remove à dignitatibus acquirendis, sed etiam ipso jure private acquisitis; econtrà infamiam facti solum facere inhabilem ad beneficia acquirenda, usque dum constet de constanti emendatione vitæ, nisi crimen forsan ipso jure pœnam suspensionis vel depositionis annexam habeat. 6. à dignitatibus & beneficiis arcentur simoniaci, id est, tales à quibus vel pro quibus etiam ipsis ignorantibus pecunia vel quid temporale datum aut promissum est, ut eligerentur, *c. 3. caus. 1. q. 7. c. 59. h. t. c. 27. de simonia.* & quidem si in facto aliquid datum sit, electio est ipso jure nulla. *extrav. 2. de sim. inter communes;* si verò tantum aliquid promissum fuerit, est irritanda *d. c. 27.* nisi in fraudem scilicet ad irritandam electionem aliquid datum vel promissum fuerit, aut electus promissioni vel donationi per alios factæ contradixerit, *Pirh. n. 96.* cum simoniacè electo solus Pontifex potest dispensare, nisi quis ignorans simoniacè sit electus ad beneficium simplex, illudque liberè & præviè resignaverit, tunc enim Episcopus dispensare poterit. *c. si alicujus 59. h. t. Pirh. n. 98. Wiestn. n. 64.* de cætero simoniacè electus illam dignitatem consequi non potest, nisi intermedia persona ad illam electa fuerit, & per ejus mortem vel resignationem denuò vacare contigerit; tunc enim nil obstat, quò minus saltem ille, qui ob simoniam sine sua

culpa remotus fuit, iteratò eligatur *c. 59. h. t.* multò minùs simoniacè electus prohibetur eligi ad aliam Ecclesiam, dummodo à Papà absolutionem ab excommunicatione, quam incurrit, obtinuerit & præviè pœnitentiam egerit. *Schmalzg. n. 19. v. Cas. 66. n. 36. & seq. 9. Ob censuram Ecclesiasticam* ab electione passiva remouentur 1. Omnes excommunicati excommunicatione majore & minore, ita ut major excommunicatio reddat electionem irritam, minor irritandam *c. 7. de cler. excom. c. fin. & ibidem Gloss. eod. 2.* Suspendi sive ab officio *d. c. fin.* sive à beneficio *c. 8. juncta Gloss. de atar. & q. 11. Ord. ne suspensio reddatur eluloria,* si privatus officio vel beneficio id per electionem denuò obtineret. 3. Interdicti personaliter, quia hi similes sunt suspensis ab officio. *Arg. c. 16. h. t. 4.* Irregulares saltem ex causa violati interdicti localis vel personalis, ut habetur *c. is qui 18. §. is verò de sent. excom. in 6.* & hæc tenent etiam de excommunicatis & suspensis toleratis seu non denunciatis, nec iis suffragatur *extravag. Martini V. ad evitanda,* cum per hanc Pontifex illis directè favere non intendat; nec obstat, quòd tolerati possint eligere, non autem eligi; nam eligi est in favorem electi, econtrà eligere est magis in favorem Ecclesiæ quàm eligentis. 10. Est in conscientia obligatio eligendi digniorem, est communis & quoad digni-

dignitates & beneficia curam animarum habentia certa. *D. Thom. 2. 2. q. 63. a. 2. ad 3. c. 5. dist. 61. c. 9. dist. 63. c. 45. caus. 1. q. 1. Trid. Sess. 6. de refor. c. 1.* & ipsa iustitia distributiva idem vincit; dignior autem dicitur, qui consideratis omnibus qualitibus &c. Ecclesie erit utilior; sic si Ecclesia in locis hæreticis, indigeat protectore, dignior censetur potentior, quavis alius sit sanctior, doctior, *V. dicta Cas. 28. n. 2.* valet tamen electio digni præ digniore, & taliter electio regimē turā conscientia suscipere potest. *c. 19. v. illius & ibi Gloss. b. r. Ratio est,* tum quia electus non debet se meliorem aliis reputare, hoc enim foret præsumptuosum, tum quia communis quies exigit ut ex hoc capite electio non possit impugnari, aliàs enim ferè omnes electiones versarentur in discrimine & infinitis litibus daretur locus, cum faciliè prætendi posset alium esse digniorem &c. **21.** Electioni obstat vinculum cum alia Ecclesia, hinc Episcopus unius Ecclesie saltem confirmatus, quamvis nondum consecratus, non potest eligi, sed debet postulari ad aliam; econtrà Abbas unius Monasterii potest eligi in Abbatem alterius, vel etiam in Episco-

pum, obtentā tamen licentiā transfundi ab illo Superiore, cuius est confirmare: *Ratio disp. est,* quòd inter Episcopum & suam Ecclesiam propriè intercedat matrimonium spirituale imprimens characterem Sacramentalem Ordinis Episcopalis, quale matrimonium non est inter Abbates & suas Ecclesias. *Schmalzg. l. 1. r. 5. n. 10. 12.* Circa Abbatissas statuit *Trid. Sess. 25. c. 7. de regul. ut* **22.** nulla eligatur, quæ non habeat 40. annos, & 8. annis in Monasterio laudabiliter vixerit; si talis in proprio Monasterio non habeatur, ex alio sumenda erit, vel si id commodè fieri non possit, eligi debet habens 30. annos, quæ saltem 5. annos in Monasterio cum laude exegit; occultè corrupta vel etiam vidua eligi & electionem acceptare possunt, quia defectum virginittatis supplere potest vitæ Sanctitas & in regendo prudentia; in pari tamen habilitate virgo viduæ ob honorem virginittatis præferenda est. Prædicta tenent etiam si vidua esset bigama, eò quòd habuisset plures viros vel viduum; nam in fœminas propriè non cadit irregularitas, quæ solos Ordines Clericales respicit. *Laym. l. 3. sect. 4.*

